

ÉRTÉKTEREMTŐ TESTNEVELÉS

Tanulmányok
a testnevelés és a sportolás szerepéről
a Kárpát-medencei fiatalok életében

Szerkesztette: Kovács Klára

Oktatáskutatás a 21. században

1.

A sorozatot szerkeszti:

Prof. dr. Pusztai Gabriella

Debreceni Egyetem, Neveléstudományok Intézete, egyetemi tanár
Debreceni Egyetem, Nevelés- és Művelődéstudományi Doktori Program,
programvezető

ÉRTÉKTEREMTŐ TESTNEVELÉS

Tanulmányok
a testnevelés és a sportolás szerepéről
a Kárpát-medencei fiatalok életében

Szerkesztette: Kovács Klára

CHERD-H

Debreceni Egyetemi Kiadó
Debrecen University Press
2016

A kötet megjelenését az NKA támogatta.

A kötet a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj támogatásával készült

A kötet létrehozásában közreműködtek
a Debreceni Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központjának
(CHERD-H) és a Sporttudományi Koordinációs Intézet munkatársai.

Lektorálta:
Dr. habil. Rétsági Erzsébet,
Pécsi Tudományegyetem

Dr. Dóczy Tamás,
Testnevelési Egyetem

Angol nyelvi lektor:
Inántszy-Pap Ágnes

A borítón szereplő térképet Márkus Zsuzsanna készítette

Borítóterv és műszaki szerkesztés:
M. Szabó Monika

DOI 10.5484/kovacs_ertekteremto_testneveles

© Debreceni Egyetemi Kiadó Debrecen University Press,
beleértve az egyetemi hálózaton belüli elektronikus terjesztés jogát is

ISBN 978 963 318 597 1

Kiadta: a Debreceni Egyetemi Kiadó, az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének a tagja
www.dupress.hu

Felelős kiadó: Karácsony Gyöngyi
A nyomdai munkálatokat
a Debreceni Egyetem sokszorosítóüzeme végezte 2016-ban

TARTALOM

Előszó..... 7

I. fejezet: A testnevelés és a sport aktuális kérdései az iskolákban és azok falain kívül

HAMAR PÁL, KARSAI ISTVÁN, SOÓS ISTVÁN:

Pedagógusi vélemények az iskolai testnevelés aktuális kérdéseiről 11

FINTOR GÁBOR:

Tanulói nézetek a mindennapos testnevelésről észak-alföldi általános iskolákban 24

BALOGH LÁSZLÓ, KISS MIHÁLY:

Merre tovább testnevelőtanár-képzés? 36

OROSZ RÓBERT, JÓNÁS PÉTER:

Új generáció – új szemléletek és utak a sporttehetség gondozásában 46

FENYŐ IMRE, RÁBAI DÁVID:

A sporttehetség-gondozás jogszabályi környezete – a sportakadémiák Magyarországon 65

KERESZTÉNY ISTVÁN, GREBA ILDIKÓ:

A testnevelési kategóriába sorolás helyzetelemzése egy kárpátaljai oktatási intézményben 89

II. fejezet: A testnevelés és a sport értékteremtő és -átadó szerepe

BODNÁR ILONA, PERÉNYI SZILVIA:

Értékháló az iskolai testnevelés körül 101

URBINNÉ BORBÉLY SZILVIA:

A testnevelők és a testnevelés tantárgy presztízse a megváltozott testkulturális környezetben 111

NAGY ÁGOSTON, FINTOR GÁBOR, URBINNÉ BORBÉLY SZILVIA:

Az egyetemi testnevelő tanárok tevékenységprofiljára ható testkulturális változások 123

HIDEG GABRIELLA:

Fair play, neked mit jelent? Kárpát-medencei fiatalok véleménye a fogalomról 139

NAGY BEÁTA ERIKA, KOVÁCS KAROLINA ESZTER: Serdülők egészségmagatartása a sport és családszerkezet függvényében.....	151
SORIN BUHAŞ: Sports and Physical Education – Determinants of Social Integration Among Students in Romania	163
 III. fejezet: A testnevelés és sport helyzete, szerepe a Kárpát-medencében	
KOVÁCS KLÁRA: Közép-kelet-európai hallgatók sportolásának szociokulturális jellemzői	175
KOZMA MIKLÓS, SZABÓ ÁGNES, HUNCSIK PÉTER: A budapesti egyetemisták sportolási szokásai – 2004–2014	187
LEPEŠ JOSIP, HALASI SZABOLCS, STAJER ANITA: A testnevelés és a sport egészségmegőrző hatása a vajdasági fiatalok értékrendszerében	199
DOBAY BEÁTA: Rekreációs sporttevékenységek jelenléte a szlovák felnőtt lakosság körében	209
GREBA ILDIKÓ, GREBA ANNA: A testnevelés és a sport presztízshelyzete Kárpátalja magyar középiskoláiban	219
Abstracts	237
Szerzőink	245

A testnevelési kategóriába sorolás helyzetelemzése egy kárpátaljai oktatási intézményben

ABSZTRAKT

Ukrajnában az utóbbi 10 évben zajló társadalmi változások szükségszerűen maguk után vonták az életmód megváltozását is. Az infokommunikációs eszközök rohamos fejlődésével az életmód is rohamosan változott, a testmozgás, a sport is háttérbe szorult. A gyermekek szabad idejének mind nagyobb hányadát teszik ki a fizikailag passzív elfoglaltságok (az iskolai feladatokra fordított idő, a számítógép-használat, a televízió-nézés stb.). A mozgásszegény életmód súlyos egészségügyi problémákat okoz, amelynek következménye az iskoláskorú gyermekek között előforduló gyakori elhízás (obesitas), mozgásszervi megbetegedések, a szív- és keringési rendszer betegségei.

Az iskolai testnevelésnek fontos szerepe van abban, hogy a tanulók rendelkezzenek a mindennapi életben is nélkülözhetetlen erőnléttel és mozgáskészségekkel. Minden gyermeknél előfordulhat azonban, hogy egészségi állapota miatt rövidebb-hosszabb időre korlátozott teljesítményre képes. Ezért a gyermekeket egészségük, az egyes elváltozások, betegségek súlyosságának megfelelően testnevelési kategóriákba sorolják.

Saját megfigyelésekből eredő konkrét adatok alapján fontosnak tartottuk bemutatni az iskolások egészségével kapcsolatos testnevelés időszerű problémáit, a testnevelési kategóriába sorolás szempontjait, valamint különböző betegségek előfordulási arányát egy kárpátaljai iskola tanulói körében.

Összességében elmondhatjuk, hogy a kutatásunk eredménye megegyezik a régiók többségében végzett kutatásokkal. Az iskoláskorú gyermekek egészségi állapota aggasztó, szükségszerű a mindennapos testnevelés bevezetése, a testmozgás, valamint a könynyített és gyógytestnevelés megszervezése.

Bevezetés

Az utóbbi évtizedekben az egész országban folyamatosan romlik a felnövekvő nemzedék egészségi állapota. Ukrajna tanintézeteiben növekvő tendenciát mutat a tanulók egészségromlása.

Az Ukrán Nemzeti Orvostudományi Akadémia adatai szerint az utóbbi tíz év folyamán az iskoláskorú gyermekek megbetegedési arányszáma 27%-kal emelkedett. Míg az első osztályos gyerekek több mint 30%-a már valamilyen krónikus betegség-

ben szenved, az ötödik osztályos kort elért gyermekeknél ez az arány már 50%, ahogyan pedig eléri a kilencedik osztályt, ez a szám már 64% lesz. Összességében az ukrán iskolások mindössze 7%-ánál (!) állapítható meg, hogy szervezetük funkcionális állapota kielégítő, és az iskoláskorú fiatalok csupán 30%-a (!) sportolhat korlátozás nélkül (minisztériumi rendelet 20. 07. 2009., №518/674).

A helyzet végül is oda vezetett, hogy az utóbbi években az orvosi vizsgálatok adatai szerinti teljesen egészséges iskoláskorú gyermekek váratlanul elhaláloznak. Különösen megrendítő visszhangot váltottak ki a testnevelésiórákon bekövetkezett ilyen tragikus esetek. Nyugtalanító az a tény, hogy Ukrajnában az utóbbi nyolc évben 17 gyermek halt meg a testnevelésiórákon. Megállapítást nyert, hogy csupán egy gyermek halálát okozta a tanár szakképzetlensége, a többi haláleset oka latens (fel nem derített) betegség volt.

Ezzel kapcsolatban Ukrajna különböző régióiban egy sor átfogó egészségügyi vizsgálatot folytattak le, amelyek alapján kiderült, hogy a gyermekek és tanulók közel 90%-ánál van kóros eltérés az egészségestől, több mint 59%-ának nem kielégítő a fizikális állóképessége, a felnőtt lakosság majdnem 70%-ának az egészségi *állapota* alatta marad az átlagnak. Ukrajnában a rokkantak száma meghaladja a 2 millió főt. Megfigyelhető tendencia a férfiak és nők élettartamának csökkenése, jelenleg ez a mutató 10–15 évvel alacsonyabb, mint a gazdaságilag fejlett országokban (Berezsnij 2009).

Különösen veszélyes az ország jövőjét tekintve a gyermekek és fiatalok egészségi állapota és életmódja. Napjainkban minden ötödik gyermek kóros rendellenességgel születik. Az iskolások 90%-ánál diagnosztizálnak különböző megbetegedéseket. Lényegesen gyakoribbá váltak a gyermekek tartási rendellenességei. A fiatalabb generáció körében drasztikusan növekszik a krónikus szívbetegség, a magas vérnyomás, az idegrendszeri betegségek, a csontritkulás, az ízületi gyulladás, az elhízás stb. Ez a helyzet valódi veszélyt jelent a nemzet génállománya, Ukrajna biztonsága számára, elsődleges jelentőségű állami problémává lépett elő, amely adekvát megoldást sürget („A nemzet egészsége 2009–2013 évben” állami szociális program koncepciója / Ukrajna Miniszteri Kabinetének rendelete 2008. május 21., №731-p.).

Az utóbbi tíz évben a testnevelésórák jelentős változáson estek át. Ezek a változások egy sor szomorú okra vezethetőek vissza, de ezek közül a legfőbb a gyermekek egészségének romlása. Növekedett azon gyermekek száma, akik az átlagosnál alacsonyabb szintű fizikai állapotban vannak, azoké, akik az egészségügyi mutatók alapján a testnevelési foglalkozásokon a könnyített vagy a gyógytestnevelésre utalt csoportokba sorolandók. A gyermekek többsége képtelen teljesíteni azon normákat és követelményeket, amelyeket a testnevelés átfogó programja irányoz elő.

Az egyéni tulajdonságok szerinti differenciált mozgásfejlesztés az iskolások testnevelésében hatékony módszere annak, hogy az iskolai testnevelésiórákon javítsanak az oktató–nevelő folyamaton. Az iskolai testnevelésiórákon való differenciált oktatás fő feladata abban rejlik, hogy minden egyes tanuló számára maximálisan produktív tevékenységet biztosítsanak, számukra optimális mozgási napirendet adjanak, teljes mértékben mozgósítsák képességeiket. A nemi érés, a testi fejlődés fokozatainak, a

fokozatos terheléshez való hozzászokás jellegének figyelembevétele jelentős mértékben elősegíti az iskolás gyermekeknél a testnevelési folyamatok egyénre szabását. Az osztálykollektíva különböző testi felépítésű és fejlettségű, mozgáskultúrájú gyermekekből áll, ezért nem támaszthatunk minden gyermekkel szemben azonos követelményrendszereket. Szükség van arra, hogy feltárják a mozgáshoz való felkészültség alacsony mutatóinak okait, és hatékony utakat, módszereket dolgozzanak ki a helyzet megváltoztatására (minisztériumi rendelet 20. 07. 2009., №518/674). Ezért fontosnak tartjuk feltárni, hogyan is zajlik Ukrajnában a tanulók egészségcsoportokba sorolása, mi jellemzi ezt a folyamatot, s általánosságban hogyan épülnek fel a testnevelésórák. Tanulmányunk további célja, hogy résztvevő megfigyelés alapján bemutassa az elemi iskolai könnyített egészségcsoport gyakorlati problémáit a testnevelési órák vezetése során. Kutatásunkhoz a témához kapcsolódó ukrán szakirodalmi források, kutatási eredmények összefoglalását és dokumentumok elemzésének módszerét választottuk.

Az ukrán kisiskolások egészségi állapota

Az egészség, mint ritka jelenség, számos tudós számára kutatási tárgy és több szempontból is görcső alá került: filozófiai, orvosbiológiai, társadalmi és pedagógiai szempontból egyaránt. Tanulmányozta a kérdést M. Amosov, E. Vajner, V. Vojtenko, I. Muravov, H. Nikiforov, J. Liszicin. Az iskolások egészségével összefüggő folyamatok elveit dolgozták ki T. Krucevic, B. Sijan, M. Noszko, O. Dubohaj, T. Roters, Sz. Kirilenko. A felnövekvő nemzedék tartós egészségének kialakítására irányuló pszichológiai-pedagógiai folyamat orvosbiológiai sajátosságainak szentelte tudományos munkáját H. Apanaszenko és V. Volkova (Harkusa 2012).

A testnevelés jelenlegi rendszere Ukrajnában, amely arra hivatott, hogy a fő problémát, a nemzet egészségével kapcsolatos gondokat megoldja, válságban van és képtelen megfelelni a lakosság elvárásainak. Katasztrofálisan csökkent a rendszeres testedzésen és a sportban részt vevő gyermekek száma (Ripák 2009). A diákok körében végzett felmérések eredményei alapján megállapítást nyert, hogy gyakorlatilag csak minden tizedik diák egészséges, a felmérésben részt vett diákok több mint 90%-ánál vannak bizonyos funkcionális elváltozások (Zaporozsec 2002).

Napjaink tudományos és módszertani irodalma részletesen elemzi az egészségkárosodás okait, kidolgozta az egészségjavítás útjait. Mégis az ilyen irányú törekvések dacára a diákok egészségi állapota nem lett jobb, ellenkezőleg: tovább romlott (Polatajko 2005).

Az iskolakezdekőkor a diákok 10–20%-ának van egészségügyi problémája, az alsó tagozatos osztályok elvégzése után pedig már a diákok 50–60%-a érintett ebben. A vezető rendellenességek a gyermekeknél a mozgásszervekkel kapcsolatosak. A gerincferdülés, hanyag testtartás legfőképpen az iskoláskorú gyermekek 70–75%-ánál figyelhető meg. Tipikus iskolai probléma a rossz látás, gyakran fordul elő vegetatív diszfunkció, szívelégtelenség (Perevoscsikov 2006).

A szakirodalom szerint az orvosi vizsgálatok eredményei alapján a megvizsgált alsó tagozatos gyermekeknek csupán 56,7%-a számára engedélyezett a testnevelésórakon való részvétel a normál és könnyített egészségcsoportokban. A tanulás első évében gyakran jelennek meg funkcionális eltérések az iskolások egészségi állapotában. Növekszik a könnyített egészségcsoportba tartozó gyermekek száma (17,1%-ról 48,2%-ra). Az iskolai terhelés növelésével, az új oktatási feltételekre való átmenettel együtt, ebben az életkori csoportban emelkedik a megbetegedések aránya is (Vajnbaum 2003).

E helyzet kialakulásának legfőbb oka az, hogy a tanulóknak nincs belső igényük az egészségük megőrzésére és gyarapítására, az egészséges életmód kialakítására. Az egészséges életmódra nevelés problémáját a tanároknak elsődleges fontosságú feladatként kell kezelniük az oktatási tevékenység során. Munkájukat arra kell összpontosítani, hogy elősegítsék a tanulók teljes értékű fejlődését, egészségük megőrzését, fizikai képességeik fejlesztését, a test és a lélek harmonikus fejlődését (Zsuk 2010).

A testnevelés kategóriába sorolás jogszabályi háttere

A gyermekek egészségi állapotának tanulmányozása nagy jelentőséggel bír az egészségjavító intézkedések kidolgozása, majd azok segítségével az oktatás és nevelés optimális feltételeinek létrehozása szempontjából. A 2009–2010-es tanévtől kezdődően a diákok testnevelésórakon történő egészségügyi csoportokba sorolásának rendjét az Ukrajnai Egészségvédelmi Minisztérium és az Ukrajnai Oktatási és Tudományos Minisztérium által 2009. 07. 20-án 518/674. számmal jóváhagyott „A tanintézeti diákok testnevelése fölötti orvosi-pedagógiai ellenőrzés szabályzata”, illetve a „Rendelet a tanulók egészségügyi csoportokba utalásához a testnevelésórakon” c. rendeletek jelölik ki (minisztériumi rendelet 20. 07. 2009., №518/674).

A szabályzat 1.2. pontja kimondja, hogy az orvosi-pedagógia kontroll elengedhetetlen a tanulók szervi funkcionalitásának, megfelelő fizikai aktivitásának, a betegségek és sérüléseik korai jeleinek időben való felismeréséhez. A szabályzat értelmében a diákok egészségügyi állapotát az oktatási intézmény egészségügyi dolgozója értékeli és minősíti, majd a tanulók fizikai állapotának szempontjából határozza meg a megfelelő csoportokba való besorolását a testnevelésórakon. Ehhez a következő általános vizsgálatokra van szükség:

- kötelező orvosi vizsgálat (általános fizikai állapot, betegségek és fejlődési rendellenességek, traumák, akut, krónikus megbetegedések, a betegségek gyakorisága és időtartama, kóros megbetegedések felmérése);
- a fizikai terhelés adagolásával végzett funkcionális tesztek (a szervezet funkcionális állapotának meghatározása);
- egészségügyi és pedagógiai felmérések az oktatási intézmények testnevelésóráin.

A szabályzat 2. pontja meghatározza, hogy az oktatási intézmény egészségügyi dolgozója az egészségi állapotról kiállított igazolásban feltünteti a testnevelésórak azon

csoportjait, amelyekbe a diákokat besorolja. A különböző csoportokra osztott testnevelésórák jellemzői, valamint a foglalkozások szervezésének sajátosságai a rendelet 1. sz. mellékletében van feltüntetve (minisztériumi rendelet 20. 07. 2009., №518/674).

A normál testnevelési csoportba az egészséges és azok a gyermekek sorolhatóak, akiknek fizikai fejlettségi mutatója magas vagy közepes szintű, illetve kardiovaszkuláris rendszerük funkcionális-tartalékos kapacitása magasabb az átlagos középszintnél vagy meghaladja azt. E csoport számára a testnevelésórák a megszabott tanterv szerint folynak, figyelembe véve a gyermekek fejlődésének egyéni jellemzőit. A fokozott fizikai terheléssel járó foglalkozásokat (sportegyesületi edzések, táncfoglalkozások stb.) a gyerekek csak alapos orvosi kivizsgálás után, az orvos engedélyével látogathatják.

A könnyített vagy rehabilitációs testnevelési foglalkozásokra azok a gyermekek járhatnak, akik akut megbetegedéseken estek át, a rehabilitációs időszakban nem igényelnek gyógytornát, valamint kardiovaszkuláris rendszerük funkcionális-tartalékos kapacitása eléri az átlagos szintet. A fizikai megterhelést fokozatosan kell emelni, az előírt normatívák teljesítése számukra nem kötelező. Nem vehetnek részt semmilyen sportegyesületi edzésen, de a fizikai erőnlét hiányosságainak visszaállítása céljából javasolják a kiegészítő gyakorlatok végzését a normál testnevelési csoportok foglalkozásain vagy otthon (egyénire kidolgozott komplex gyakorlatok, amelyek a kardiovaszkuláris rendszer kapacitásának javítására, a légutak, meghatározott izomcsoportok erősítésére, bizonyos mozgáskészségek elsajátítására vagy pontosabb végrehajtására irányulnak).

A gyógytestnevelési-csoport tanóráit azok a tanulók látogathatják, akiknek olyan jelentős, állandó vagy ideiglenes jellegű kóros eltérések vannak az egészségestől, amelyek nem akadályozzák őket az iskolai tanulásban, de ellenjavallt számukra a tanterv szerinti testnevelésórakon való részvétel. Az ilyen gyermekek funkcionális-tartalékos kapacitása alacsony vagy nem éri el az átlagos szintet. A fizikai felkészítés speciálisan kidolgozott program szerint történik, figyelembe véve az eltérések jellegét, valamint mértékét. A foglalkozásokat a testnevelő tanár tartja, ahol egyénre szabott tornagyakorlatokat végeztet a csoport tagjaival.

A könnyített és gyógytestnevelési-csoportokba utalt tanulók folyó évi névsorát az iskolaigazgató rendelete értelmében hagyják jóvá, amit a testnevelő tanárok (oktatók), osztályfőnökök tudomására hoznak (Zsuk 2010). A rendelet értelmében az osztályfőnök az oktatási intézmény egészségügyi dolgozója segítségével egészségügyi lapot állít ki, amely az osztálynaplóban található (Zaporozsec 2002).

A testnevelés helyzetelemzése egy kárpátaljai iskolában

A kötelező pedagógiai gyakorlat ideje alatt tapasztaltuk, hogy azokban az osztályokban, ahol az óráinkat vezettük, a testnevelésórakon az osztály tanulóinak közel 30%-a a könnyített testnevelési csoportba utaltak közé tartozott. Két leánytanulónak súlyos gerincferdülése volt, bár a gyógytestnevelés mellett részt vehettek a testnevelésórán. Az osztály 22 tanulója közül 9-en csak képességeiknek megfelelő tornagyakor-

latokat végezhettek, így a testnevelésóra való felkészülés számunkra speciális foglalkozástervezetet igényelt. A tény, hogy az alsó tagozatos osztályokban ennyire magas a könnyített és a gyógytestnevelés-csoportba utaltak száma, mint pályakezdő pedagógusokat, elgondolkodtatott. Ezek a valós tények adták az ötletet a kutatásunkhoz.

Feltételeztük, hogy az iskola többi osztályaiban kevesebb a könnyített és gyógytestnevelés-csoportokba járó tanulók száma, és a gyógytestnevelési-csoportokban kevésbé súlyos betegségben szenvedők járnak, illetve a felmentettek aránya alacsony. A kutatásunk célja végül az lett, hogy elemezzük a tanulók egészségügyi kategóriákba való besorolását az adott iskolában.

Kutatási eredmények

A kutatásunkhoz szükség volt az iskola orvosának segítségére. Mivel a tanulók a kötelező szűrővizsgálat leleteit odaadták az iskolaorvosnak, ezen dokumentumok alapján a testnevelési csoportba sorolást az iskolaorvos saját megítélése szerint alkalmazta és ezt a listát a rendelkezésünkre bocsátotta. A szakorvosi szűrővizsgálat adatai alapján végeztük a kutatásunkat.

1. táblázat. A tanulók megoszlása testnevelési kategóriák szerint a 2014/2015-ös tanévben (fő/%)

A tanuló létszáma	Normál testnevelés	%	Könnyített testnevelés	%	Gyógytestnevelés	%	Felmentettek	%
456	298	65,4	145	31,8	11	2,4	2	0,4

Az említett dokumentumokból szerzett információk elemzése során kiderült, hogy az 1–11. osztályos tanulók egészségügyi csoportokra tagolt testnevelésórái a következőképpen alakulnak (1. táblázat): a tanulóknak 65,4%-a jár a normál egészségügyi csoportba, a fennmaradó 34,6% különböző szintű és fajtájú betegségben szenved. Ennek megfelelően a könnyített testnevelésre 31,8%, valamint a gyógytestnevelésre 2,4% jár. Súlyos egészségi állapotuk miatt a tanulók 0,4%-a teljesen fel van mentve a testnevelésórák alól.

2. táblázat. Az iskola tanulóinak egészségügyi csoportok szerinti megoszlása (fő/%)

A tanuló száma	1–4. osztály			5–9. osztály				10–11. osztály				
	Normál	Könnyített	Gyógytestnevelés	A tanuló száma	Normál	Könnyített	Gyógytestnevelés	Felmentettek	A tanuló száma	Normál	Könnyített	Gyógytestnevelés
192	121	68	3	174	88	76	8	2	90	69	21	–
	63,1%	35,4%	1,5%		50,5%	43,7%	4,5%	1,3%		76,6%	23,4%	–

Évfolyamok szerint az iskola testnevelési egészségügyi csoportosítása az alsó tagozatban a következő: 63,1% a normál csoportba jár, 35,4% a könnyített testnevelésre és 1,5% gyógytestnevelésre jár. A felmentettek száma 0 (2. táblázat).

Az általános iskolások, tehát az 5–9. osztályosok testnevelési csoportbesorolásának megoszlása a következő: normál testnevelésre a tanulók 50,5%-a jár, könnyített testnevelésre 43,7%-a, gyógytestnevelésre 4,5%-a és a testnevelés alól felmentettek 1,3%. Két tanuló az állandóan felmentett kategóriába került súlyos gerincdeformitása miatt, kórházi gyógytestnevelésben, rehabilitációban vesz részt.

A középiskolások mutatója megcáfolja feltételezéseinket, mivel a könnyített testnevelési kategóriába a tanulók mindössze 23,4%-a jár. Ez azzal magyarázható, hogy az általános iskola elvégzése után a tanulók többsége szakiskolákat választ további tanulmányaihoz. Ennek következtében a felső osztályok összetétele megváltozik. A 10–11. osztályokba új tanulók érkeznek, akik az érettségi megszerzésével a felsőoktatásban folytatják tanulmányaikat.

3. táblázat. A könnyített, a gyógytestnevelés- és a felmentett csoportba utalt tanulók szervi elváltozásai a normál egészségi állapottól (fő/%)

Szív- és keringési betegségek (vényomás, szívelégtelenség)	Gerincdeformitások (mellkasi, háti) ortopédiai deformitások	Anyagszerezzavarok	Légzőszervi betegségek (asztna)	Idegrendszeri elváltozások	Allergiás betegségek	Hormonzavar, túlsúlyosság (obesitas)
36	51 + 2	14	9	18	31	17
20,2%	29,8%	7,9%	5,0%	10,1	17,4%	9,6%
Összesen: 178 tanuló (39%)						

A harmadik táblázatban a könnyített, a gyógytestnevelés- és a felmentett csoportba járó tanulók száma, valamint szervi betegségei, elváltozásai vannak feltüntetve. Az adatsorból kitűnik a tartási problémák gyakori előfordulása (29,8%). Ez azt jelzi, hogy a gyermekek izomzatának fejlettsége nem éri el az optimális szintet. Igaz, a tanulók többsége nem igényel ortopédiai kezelést, kivéve két tanulót, de figyelembe kell venni, hogy ezek a deformitások súlyosbodhatnak, illetve másodlagos deformitások jöhetnek létre.

A vizsgált iskolában a második helyen a szív és a keringési rendszer betegsége áll (20,2%). Sajnos már gyerekkorban kialakul a magas vényomás, szívelégtelenség, cukorbetegség és veleszületett krónikus betegségek. Korábban szinte kizárólag az idős emberek betegségei voltak ezek, de sajnos napjainkban előfordulásuk egyre fiatalabb korban figyelhető meg. Kialakulásukban szerepet játszik az egészségtelen életmód, a helytelen táplálkozás, a mozgásszegény életmód.

Az adatfeldolgozás alapján megállapíthatjuk, hogy a testnevelő tanárok helyzete nem irigylésre méltó. A vizsgált középiskolában a tanulók 39%-a (178 tanuló) kizárólag egyéni, differenciált oktatásban részesülhet, vagyis osztályonként átlagosan a tanulók 30%-a. A másik szembetűnő adat a könnyített testnevelési kategóriába besorolt tanulók magas száma. A vizsgált szakorvosi vélemények alapján ezek a tanulók a tanévet eleve fiziológiai hátránnyal kezdik, és a koruknak megfelelő, fokozatos terhelésben nem vehetnek részt, ami később lemaradást okoz a testi fejlődésükben.

Következtetések

Az iskolában végzett vizsgálatok eredményeiből arra következtethetünk, hogy az általános iskola tanulóinak egészségi állapota az oktatás folyamatában fokozatosan változik. Az adatok bizonyítják, hogy egyre több gyereknek van szüksége gyógytestnevelésre. El kell ismerni, hogy a tanulók egészségi állapotának és mozgásaktivitásának fejlesztésére nemcsak a testnevelésóra szolgál, hanem be kell iktatni az iskolában, tanórán kívüli időbe, azokat a rekreációs foglalkozásformákat is, amelyek tartalmaznak reggeli gimnasztikai gyakorlatokat, tornaperceket, különböző mozgásos játékokat a szünetekben, a napközis foglalkozásokon be kell vezetni a rendszeres testnevelést, a tömegsportmozgalomban való részvétel népszerűsítését.

Rendkívül fontos az egészségügyi és pedagógiai szakemberek együttműködése, mivel a testnevelés bármely formája csak az egészségügyi és a pedagógiai team szoros együttműködésével lehet eredményes. Ez az együttműködés ideális esetben kiterjed a pedagógiai szakszolgálatnál dolgozó gyógytestnevelő, a testnevelő, az egészségügyben dolgozó gyógytornász közötti szakmai együttműködésre is. Az együttműködést javítja, ha az iskola-egészségügyi szakemberek tapasztalatszerzés végett látogatják a testnevelés- és gyógytestnevelési-órákat. Különösen szükség van erre a kategóriaváltáskor és olyan esetekben, amikor az iskolaorvos és a kezelőorvos véleménye eltér egymástól. Folytatni kell a rendszeres szűrővizsgálatokat, mert ezek segítségével időben fel lehet ismerni a betegségeket, elváltozásokat. Meg kell teremteni azokat a lehetőségeket, amelyek biztosításával a fiatalok maguk is képesek lehetnek egészségük megőrzésére. Ehhez szükséges a rendszeres mozgás, a megfelelő táplálkozás és az egészséget károsító magatartásformáktól való tartózkodás (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás).

A kutatás további irányvonalát képezi a jövőbeli betegségek megelőzésében, a társadalmi-gazdasági és szociális tényezők javításán túl, a gyermekek nevelése arra, hogy hogyan éljenek egészségesen, miként mozogjanak eleget. A cél pedig az, hogy a gyerekekben pozitív hozzáállást alakítsunk ki az egészséges életmód iránt.

Hivatkozott irodalom

- Berezsnoj, V. V. & Marusko, T. V. (2009). Внезапная смерть при физических нагрузках у детей и подростков [A gyerekek és serdülők hirtelen halála a fizikai terhelés következtében]. *Modern Pediátria*, (6), 29–34.
- Harkusa, Sz. V. (2012). Медико-педагогічний контроль розподілу учнів на медичні групи для занять фізичною культурою у загальноосвітніх навчальних закладах [A középiskolák tanintézetek tanulóinak orvosi-pedagógiai kontrollja, valamint a tanulók egészségügyi kategóriákba való besorolása]. II. kötet. Csernyigov, Csernyigovi Nemzeti Pedagógiai Egyetem.
- Perevozcsikov, J. A. (2006). Профилактика и коррекция функциональных отклонений у школьников : монография [Az iskolások funkcionális eltéréseinek megelőzése és korrekciója]. Odessza, Juridicsna literatura, Odesszai Nemzeti Jogász Akadémia.
- Vajnbaum, J. Sz. (2003). Гигиена физического воспитания и спорта : учеб. пособие (для студ. высш. пед. учеб. заведений) [A testnevelés és sport higiéniaja: tankönyv (felsőoktatási intézmények hallgatói számára)]. Moszkva, Akadémia Kiadó.
- Zaporozsec, A. V. (2002). Стан здоров'я населення України [Ukrajna lakosságának egészségi állapota]. In Zaporozsec, A. V. (ed.). Здоровий спосіб життя : зб. матеріалів II Міжрегіон. наук.-практ. конф. [Egészséges életmód. Tanulmánykötet a II. regionális tudományos konferenciáról] (pp. 31–33). Lviv.
- Zsuk, G. A. (2010). Аналіз підходів до розподілу учнів на медичні групи для занять фізичною культурою у загальноосвітній школі [Középiskolák tanulók testnevelési egészségügyi csoportokba való besorolásának elemzése]. *A testnevelés és sport pedagógiai, pszichológiai és orvosbiológiai problémái*, (1), 61–63.

Dokumentumok

- „A nemzet egészsége” 2009–2013 évben állami szociális program koncepciója / Ukrajna Miniszteri Kabinetének rendelete 2008. május 21., №731-p. / Forrás: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/731-2008>.
- Az oktatási intézmények tanulóinak orvosi ellenőrzésének megszervezése / Ukrajna Egészségügyi Minisztériumának és Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának rendelete 2009. 07. 20., №518/674. Forrás: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0772-09>.
- „A tanulók egészségügyi csoportokba való beosztása a testnevelési foglalkozásokon” / Ukrajna Egészségügyi Minisztériumának és Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának rendelete 2009. 07. 20., №518/674. Forrás: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0773-09>.
- Módszertani útmutatók a testnevelés oktatásához a 2011/2012. tanévben / Testnevelés az iskolában – № 4. – 2011.

Abstracts

PÁL HAMAR, ISTVÁN KARSAI, ISTVÁN SOÓS: *Teachers' views on the contemporary issues of school physical education*

Today, physical education is not one of the most popular subjects amongst students. Physical education teachers undertake a limited role only in “educating the body” of students that is due to a perceived lack of pedagogical knowledge. In our study, we investigated the circumstances of physical education teachers in comparison with other disciplines. We also aimed to learn whether central arrangements exist to provide a transition between compulsory physical education and extracurricular sporting activities. In our cross sectional research design, a questionnaire was used for data collection employing stratified group sampling ($n = 1161$). Our survey took place in the school year of 2013–2014. Data were analysed using descriptive statistics to identify frequencies of data, Chi-square and Fisher Exact tests were then employed to test for significance. The respondents' positions suggested that the status of physical education sits below that of other teaching disciplines. According to a quarter of the PE teachers sampled, their circumstances are worse than those of other teachers. Furthermore, the transition between compulsory PE and extracurricular sports is not satisfactory.

GÁBOR FINTOR: *Students' views about everyday physical education in elementary schools of the Region of the Northern Great Plain*

In Hungary, introduction of everyday physical education was considered to be a significant change in educational policy regarding physical education in schools. Therefore, the main aim of our work is to uncover the changes of the “Physical education and sports” content area. On one hand, we were analyzing the popularity of physical education as school subject. On the other hand, conforming to the goals of the NAT 2012 (National Core Curriculum), we were seeking the answers to the question what kind of positive and negative values and attitudes are present among the school children in connection with everyday physical education ($n = 1074$).

Our results clearly show that a very high percentage of students (95%) like physical education classes. However, we discovered significant differences when examining this question separating genders; boys like physical education notably more ($p = 0,000$). The role of physical education teachers and educators, acting as motivating factors appear with outstanding importance in our survey.

LÁSZLÓ BALOGH, MIHÁLY KISS: *Which way to go PE teacher training?*

The main purpose of this study to define and identify the goals of physical education teacher everyday physical education lessons, and possible implications for the future. Thus, we hope we may contribute to the mutual cooperation of experts from other co-sciences who are interested in physical education.

RÓBERT OROSZ, PÉTER JÓNÁS: *New generation – New approaches and ways in sport talent management*

The aim of the study is to describe changes in talent management that are necessary as a result of the complex development of systems in sports from the view of educational psychology by investigating sports in a wider context. Since different generations have different psychological characteristics, different educational psychological approaches might be necessary while dealing with them. In this study we introduce some psychological theories on the basis that we consider doing sports an important part of life, as it supports individual self-actualization during the development of systems. We also describe concepts dealing with characteristics of personal psychological and social behaviour that are typical of different generations. These concepts confirm that each generation has its own different psychological characteristics, therefore a change in approach is necessary. We make a difference between pedagogical approaches focusing on development and performance, and approaches focusing on the need of self-actualization and expectations. Finally, as an example of an integrative approach on talent management we describe a practical program: a camp for people talented in sports, organized as part of the programme 'Tehetséghidak' (bridges of talent), since it focuses both on development and self-actualization.

IMRE FENYŐ, DÁVID RÁBAI: *Law environment of sport talent management – the sport academies in Hungary*

The aim of this study is to examine the law environment of football academies in Hungary and documents indicated on the website availability, particularly with regard to the existence of the deed of foundation. In addition, our aim is still to analyze the attitude of the Hungarian Football Federation (henceforward HFF) towards academies from the aspect of what documents available even for them they make references with to the operation and regulation of academies. Our question is whether the HFF makes any reference to the legal embeddedness of academies, if yes, in what way. Another further research question is what quality of website football academies have, and if there are considerable differences between academies, mainly considering the question of recruitment. As a method we used document analyses, we reviewed the websites of football academies and the documents of HFF access to public, and the public education Act.

Based on our research results it can be claimed that there are only few academies that make their memorandum accessible and readable, besides HFF makes only a reference to the academies in a document. In terms of the websites of academies also great differences were observed, some academy has not its own website, either.

ISTVÁN KRESZTÉNY, ILDIKÓ GREBA: *Analysis of student ranking in PE categories in a Transcarpathian school*

The article deals with current problems of physical training which are related to the health of younger school age children, the distribution of the learning process groups and their imperfections with a case study based on a teaching observation. In addition, the article deals with the most frequent disease of children of special and preparatory groups and with the implementation of a differential approach during special and preparatory groups.

ILONA BODNÁR, SZILVIA PERÉNYI: *Value network around the school Physical Education*

The introduction of daily physical education – in addition to its effect on physical condition of children and youth – was also supported by the belief that sport has a capacity to contribute to the development of social and moral values. The value system around physical education has a decisive role in formulating students' experiences of moving and the joy of moving. Specifically, whether sport is good or bad for them, it represents a value for them or not. The values directly transferred, lifelong sustainability of sporting activity and the development motion wealthy lifestyle and automation of the transfer is in the center of attention. This paper in connection to the introduction of daily physical education uses social science theories, national and international research findings to challenge these issues and build bridges to practical implementation.

SZILVIA BORBÉLY: *Prestige of physical education teachers and physical education as school subject in the changed environment of body culture*

In 2002, one third of the whole population in Hungary thought that teachers and educators have very high influence on how the future of Hungary will be formed in the next decades (Cs. Czahesz & Rado 2003). Besides the general assessment of the role and situation teachers occupy, which includes the survey of professional prestige of different teachers groups, we especially emphasize the assessment of physical education teachers, which is explained by their significance following the introduction of everyday physical education in 2012. With assigning different jobs and professions to a certain hierarchy, we are presented with a symbolical power which shows us the “symbolical”, or, real power of different professions. The prestige hierarchy can only be interpreted in such circumstances where for example those of lower status respect those of higher status, they seek their company and they treasure these connections. Those human contacts that are formed during the symbolic formation of prestige can be beneficial for those affected, they can be helpful in forming styles, and in return, these can also be used for converting them and using them in order to further increase prestige (Léderer 1977; Maár 2002).

The aim of our survey is to examine what kind of prestige physical education teachers and physical education as school subject have in this changed environment; besides, we also aim to know whether there is consensus in connection with the agreement on the introduction of everyday physical education in different fields of education. Our

survey was conducted in the spring of 2016 in educational institutions of the Region of the Northern Great Plain, with the help of a self-made questionnaire (n = 230) in connection with the prestige of teachers and educators, and the social acceptance of everyday physical education and other school subjects.

Our results show that regarding the social acceptance of different professions those that usually appear in professional literature are also prominent here, although there is no visible sign of the hierarchy of different educational levels. Furthermore it can be stated that educators and teachers underestimate themselves when assessing the social acceptance of their profession. Also, the recognition of physical education as school subject and the extent of acceptance of everyday physical education show significant differences among those who teach physical education and those who teach other subjects.

ÁGOSTON NAGY, GÁBOR FINTOR, SZILVIA BORBÉLY: *Effect of body culture changing on activity profile of university PE teachers*

This study aimed to monitor the physical education of the recent higher education, since the students of the first wave of the everyday physical education just hits the University of Debrecen. It is more than expectable that the body culture must face to new challenges while the P.E. teachers of the university must handle the huge interests. The teachers' activity profile has been getting changed nowadays.

Our goal is to get new prospect about the tasks of the education, trends and effective teaching methods. We do look for the answer if we could redefine the teachers' activity profile. The University of Debrecen is very significant in the geographical and social region. The gained survey data from its teachers and students helped us to get info about their customs and activities. We also made interviews with the P.E. teachers.

The new generation who has been just arriving from the everyday physical education and sports offers new researching areas. (1) The teachers' activities are effective. (2) The system of the education and the teaching - learning procedures have changed. There is a new program where the service and the inclusive teaching are in the main focus, where the role of the teachers are more valuable and the leadership is rather featured with the new way of coaching. So the P.E. departments must meet the new philosophy and concepts of the student-friendly programs. (3) At this aspect the university sport gets closer to educate students who are mainly involved living more healthy and active.

Gabriella Hideg: *Fair Play – what does it mean for you? Opinion of youth about the concept in Carpathian Basin*

The concept of fair play originally comes from sport, which has become nowadays an internationally known concept. It is presented in business, politics and social life at all levels, and of course in sport as well.

The national literature can be considered poor on this subject, but in the international literature we are able to find studies engaged with the measurement of fair

play attitude. These studies typically are built around a fair play program, which are designed to demonstrate through the development and implementation of programs that the sportsmanship behaviour can be learned and taught.

The present study aims to investigate and introduce what the young people of Carpathian Basin think about the concept. What meanings do they attach to the fair play and how do they respond in different competition situations?

As the method of data collection a survey was conducted, whose sampling, process was based on random selection, and three higher education institutions 145 students filled in the questionnaire. The respondents included Romanian, Ukrainian and Hungarian youth. The questionnaire contains 17 questions, of which 15 are closed and two are open-ended questions. Questions covered the meaning content of fair play, interest in sport, and judgement of responses and actions during different competitive situations as well.

As a result, it can be said that the surveyed young people of three countries connect positive markers to the concept of fair play, and they demonstrate sportsmanship behaviour in different competitive situations.

BEÁTA ERIKA NAGY, KAROLINA ESZTER KOVÁCS: *Adolescents' health behaviour according to sport and family structure*

Health awareness plays an important role in our life. It is important to live an appropriate lifestyle because adequate way of life helps to conserve the optimal health status and to prevent chronic diseases (Conner 2005). The role of the family and parents is still significant. Children turn toward their peers but the family stands in the background as a supporting basis (Kovács & Pikó 2009). However this function cannot be fulfilled with the crisis and disintegration of family structure which can mean a serious stressor, so it can increase the appearance and in serious case the longlasting subsistence of harmful health behaviour (Bramlett & Blumber 2007). The aim of the study is to measure the appearance of smoking, getting drunk and substance use depending on sport and family structure in three counties on the basis of FASCES 2015. According to the results only pursuing sport does not influence the testing rate but it can be seen as a protective factor. Family structure considered on its own is not a significantly influencing factor but the mediating role of social factors are well perceptible in case of smoking, getting drunk and using joints.

KLÁRA KOVÁCS: *Social-cultural characteristics of Central and Eastern European students' sport activity*

The aim of our study to introduce the determining factors of students' sporting habits in the Region of the Northern Great Plain in Hungary and beyond the borders Higher Education institutions. In the research mostly the Hungarian students from three Hungarian institutions and three from Transylvania, two from Partium (Romania), two from Upper Hungary (Slovakia), three from Transcarpathia (Ukraine) and one from Vojvodina (Serbia) were examined. The sample was collected proportionally

by the student number of institutions ($N = 2017$). In sum we can see that the frequency of regular sporting students is very low in all examined countries, students do sport only weekly in general. If we examine the social and individual factors of students sporting habit in a model, we can see significant inequalities by gender and material status in Hungary, Romania (mostly) and Ukraine as well. The masculine dominance and dependency on material status of sport are prevailed mostly in these regions. If we examine the effects of attitudes and life-style as subjective elements, the influence of gender is disappointing, and the influence of subjective social status is prevailed among Transcarpathian students. The highest effect has the health-promoting attitude of sport as motivation.

MIKLÓS KOZMA, ÁGNES SZABÓ, PÉTER HUNCSIK: *The leisure sport consumption patterns of university students in Budapest – 2004–2014*

Our paper explains the leisure activity and sport consumption patterns of university students in Budapest, based on four separate studies. The online survey prepared by Bíbor Béka civil initiative aimed to explore how university students in Budapest spend their leisure time, are engaged in sport activities, what motivates them to do sports, what sports they choose. This survey, conducted in 2014, asked similar and also additional questions to Szabó's surveys of 2004, 2006 and 2010. First we highlight the results of pertinent local and international research projects. Then, our results are explained, highlighting the increasingly important role of doing sport as a leisure activity over the examined 10 years period. In line with information found in secondary sources, our primary results confirmed that the key motivation factors are improved health and fitness, as well as achieving a more attractive shape. Individual sports – especially running, going to the gym, aerobic – are gaining popularity, particularly those that do not require much re-qualification or specific infrastructure. Our results show different patterns by sports and sexes. The practical implication of our results is that the supply of leisure sport facilities may be refined to the real needs of university students, both for non-profit and for-profit organisations.

JOSIP LEPES, SZABOLCS HALASI, ANITA STAJER: *Effects of Physical education and Sport on healthcare in Vojvodinaian youths' attitudes*

Hypokinesia as a general social phenomenon occurs at early age. The lack of movement on the human body have serious health consequences of obesity, cardiovascular diseases, incorrect posture, diabetes, etc. By doing regular exercise you can avoid not only these diseases but also can improve your endurance and well-being, quality of life, etc. The aim of the research was to examine university students' physical activity and their attitudes. The daily physical activity of 116 students (23 female, 93 male) of Subotica's Teacher Training Faculty in Hungarian filled in a questionnaire on health, eating, unhealthy habits and sedentary lifestyles, out of which 10 students were wearing the Polar watches which helped examine their daily physical activity. Students positively evaluated the effect of physical education and physical activity to health,

yet 35% of them are not engaged in any type of physical activity and on average they spend 8 hours and 44 minutes in sedentary lifestyle on a daily basis.

BEÁTA DOBAY: *Recreational sport activities among Slovak adult population*

Our goal was to present the opportunities for the middle aged adults for recreational sport activities and show the gender differences within 3 regions in South Slovakia (Komárno, Nové Zámky and Dunajská Streda). We have used questionnaires, where we had help from professionals of Granada University who developed a questionnaire. The questionnaire was filled out by $n = 742$, from which $n = 339$ men, $n = 403$ women. Besides the overview of foreign and local literature, we have used several programs for the evaluation of our questionnaires. We have used for the chi square setting the Pearson correlation and Statistics Program for Social Sciences calculations. The average age for women was 37,2, for men 36,5. We have assessed the ways how people reach recreational sport destinations, where 72,9% of men owns vehicles which they can use to get to these destinations. For this question there was a significant ($p < 0,01$) difference between genders. We have asked how much money they wish to spend on recreational sport activities. Men would spend more on recreational sport. Here we have experienced again a significant ($p < 0,01$) difference between genders. We are comparing several gender differences with regards of different sports activity related questions. Within our recommendations we would like to draw attention to physical activities which could be exercised as recreational activities in nature.

GREBA ILDIKÓ, GREBA ANNA: *The position of prestige of physical education and sports in the Hungarian secondary schools at Transscarpattia*

Over the 25 years after the regime change tremendous changes have taken place in the Ukrainian public education. These adjustments are currently ongoing. According to these changes, that play a crucial role in a school-age child's life, even only indirectly way, aroused our interests to observe the prestige of sport and physical education. We have conducted a survey among the pupils of the Hungarian secondary schools in Transcarpathia with the aim to find out the attitudes of pupils to sports and physical education, and what factors influence it.

The results of the survey show that the perception of the physical education lessons and teachers are positive among the pupils. Regarding to doing sport, we can say that most parts of the pupils do some kind of sports, maybe as a hobby. When the differences of sporting habits between genders are taken into consideration, boys are more likely do sports. Thus pupils' sport activities originate not only from a controlled and organized framework but it is also realized in the form of a self-motivated leisure sport.

Overall we can say that the position of prestige of PE among pupils in the secondary schools in Transcarpathia is high, because pupils' attitude towards the physical education lessons are positive and the proportion of pupils who do sports regularly, several times a week is high.

Szerzőink

- Balogh László PhD habil.**, egyetemi docens, igazgató, Debreceni Egyetem Sporttudományi Koordinációs Intézet; elnök, Magyar Rektori Konferencia Sporttudományi Bizottság. balogh.laszlo@sport.unideb.hu
- Bodnár Ilona PhD**, könyvtárvezető, Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Kar. bodnar.ilona@tok.elte.hu
- Borbély Szilvia** tanársegéd, Nyíregyházi Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Intézet. urbinneszilvi@gmail.com
- Buhaş, Sorin Dacian PhD**, lecturer, University of Oradea, Faculty of Geography, Tourism and Sport, Department of Physical Education, Sport and Kinetotherapy. sorin.buhas@gmail.com
- Dobay Beáta PhD**, tanszékvezető, Selye János Egyetem – Komárom, Testnevelés Tanszék. dobayb@uj.s.sk
- Fenyő Imre PhD**, adjunktus, Debreceni Egyetem BTK Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet. fenyoimre@gmail.com
- Fintor Gábor PhD-hallgató**, Debreceni Egyetem BTK, Nevelés- és Művelődéstudományi Doktori Program. fintor.gabor@gmail.com
- Greba Anna** oktató, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Pedagógia és Pszichológia Tanszék. anci@kmf.uz.ua
- Greba Ildikó** oktató, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Pedagógia és Pszichológia Tanszék. zildiko7@kmf.uz.ua
- Halasi Szabolcs MSc**, asszisztens, Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar Didaktika és Módszertani Tanszék, Szabadka. sabolc.halasi@magister.uns.ac.rs
- Hamar Pál PhD habil.**, intézetigazgató egyetemi tanár, Testnevelési Egyetem Tanárképző Intézet. hamar.pal@tf.hu
- Hideg Gabriella PhD-hallgató**, Pécsi Tudományegyetem BTK, „Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola. hideggabriella87@gmail.com
- Huncsik Péter** alapító, Bibor Béka. peter@biborbeka.hu
- Jónás Péter PhD-hallgató**, Debreceni Egyetem BTK, Pszichológia Doktori Program. sajtmester88@gmail.com
- Karsai István PhD**, adjunktus, Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar. istvan.karsai@aok.pte.hu

- Keresztény István PhD**, főiskolai docens, Debreceni Egyetem GYFK Szociálpedagógia Tanszék. keresztényi@ped.unideb.hu
- Kis Mihály** igazgató, testnevelő tanár, Grosics Gyula Sport Általános Iskola, Budapest. kismihaly61@gmail.com
- Kovács Karolina Eszter PhD**-hallgató, Debreceni Egyetem, Nevelés- és Művelődéstudományi Doktori Program. karolina92.kovacs@gmail.com
- Kovács Klára PhD**, adjunktus, Debreceni Egyetem EK Szociális és Társadalomtudományi Intézet; kutató, DE Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központ (CHERD-H). kovacs.klarika87@gmail.com
- Kozma Miklós PhD**, adjunktus, Budapesti Corvinus Egyetem Üzleti Gazdaságtan Tanszék. miklos.kozma@uni-corvinus.hu
- Lepes Josip PhD**, egyetemi docens, dékán, Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka. lepes@tippnet.rs
- Nagy Beáta Erika PhD habil.**, egyetemi tanár, Debreceni Egyetem ÁOK Gyermek-klinika. drbeatanyag@gmail.com
- Nagy Ágoston PhD**, adjunktus, Debreceni Egyetem Sporttudományi Koordinációs Intézet. gusti@med.unideb.hu
- Orosz Róbert PhD**, tanársegéd, Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézet. ororobert@gmail.com
- Perényi Szilvia PhD**, adjunktus, Debreceni Egyetem GTK Sportgazdaság és -menedzsment Tanszék. sperenyi@hotmail.com
- Rábai Dávid PhD**-hallgató, Debreceni Egyetem BTK, Nevelés- és Művelődéstudományi Doktori Program. david.rabai@gmail.hu
- Soós István PhD habil.**, associate professor, University of Sunderland, Faculty of Applied Sciences, UK. istvan.soos@sunderland.ac.uk
- Stajer Anita MSc**, Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Testnevelés Kutatócsoport, Szabadka. stajerani@gmail.com
- Szabó Ágnes PhD**, adjunktus, Budapesti Corvinus Egyetem Üzleti Gazdaságtan Tanszék. agnes.szabo2@uni-corvinus.hu

A sorozat várható tagjai

2. Pusztai Gabriella és
Márkus Zsuzsanna szerk.

Szülőföldön magyarul

3. Bacskai Katinka szerk.

A felekezeti oktatás negyedszázada

DUPress szabadon leírható